

**Raiffeisen
BANK**

Informacija za klijente:

Načela za utvrđivanje promjene kamatnih stopa za kredite i depozite

i

Načela za utvrđivanje promjene naknada za usluge

Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb (dalje: Banka) obračunava kamate na kredite i druge plasmane klijentima (aktivne kamate), te kamate na depozite i druga sredstva klijenata (pasivne kamate). Za obavljene usluge klijentima Banka obračunava naknade. Metodologija obračuna, primjene i plaćanja kamata i naknada sadržana je u javno dostupnom dokumentu «**Pravilnik o obračunu kamata i naknada**».

U dijelu poslovanja s građanima visina kamatnih stopa objavljena je u dokumentu «**Izvadak iz Odluke o kamatnim stopama Banke – ponuda u poslovanju s građanima**» a iznosi naknada za usluge objavljuju se u dokumentu «**Izvadak iz Odluke o visini naknada za usluge – ponuda u poslovanju s građanima**». Svi navedeni dokumenti nalaze se na internetskoj stranici Banke <http://www.rba.hr>.

Ova «Informacija za klijente» (dalje: Informacija) je dostupna na navedenoj internetskoj stranici Banke a klijenti je mogu dobiti na zahtjev u poslovnici Banke bez naknade.

Formiranje kamatnih stopa

Kamatna stopa može se ugovoriti u jednočlanom ili dvočlanom postotnom iznosu. Jednočlana kamatna stopa ugovara se kod fiksnih kamatnih stopa te kod portfeljno promjenjivih kamatnih stopa na depozite, revolving kredite po kreditnim karticama i prekoračenja po transakcijskim računima. Za kredite kamatna stopa u dvočlanom izrazu sastoji se od ugovornog parametra i marže a ugovara se kod promjenjivih kamatnih stopa, te kod portfeljno promjenjivih kamatnih stopa.

Primjena referentne kamatne stope ovisi o valuti kredita, pri čemu se krediti ugovoreni u određenoj valuti uz valutnu klauzulu ravnaju prema onoj referentnoj kamatnoj stopi koja se primjenjuje za tu valutu.

Banka može odobriti **bonus** koji predstavlja postotno smanjenje kamatne stope ili kamatne marže. Pravila za obračun bonusa Banka utvrđuje za svako pojedinačno obračunsko razdoblje po pojedinačnom ugovoru o kreditu. Banka odobrava bonus na kamatnu stopa prije početka obračunskog perioda.

Vrste kamatnih stopa u poslovanju sa građanima

Prema odredbama Zakona o potrošačkom kreditiranju ugovorene kamatne stope na kredite građana mogu biti promjenjive samo ako su parametri za izračun promjene neovisni od volje ugovornih strana.

- **Promjenjiva kamatna stopa** (varijabilna, individualna) je promjenjiva tijekom ugovornog razdoblja. Sastoji se od ugovornog parametra koji se uvećava/umanjuje za ugovoreni fiksni iznos (dalje: marža). U ugovoru je određen promjenjivi ugovorni parametar i visina fiksne kamatne marže. Ugovorni parametar utvrđuje se prije početka obračunskog perioda i primjenjuje se za obračun kamata u obračunskom periodu.
- **Portfeljno promjenjiva kamatna stopa** je promjenjiva na temelju posebne Odluke Banke za određeni portfelj kredita/depozita. Usklada kamatnih stopa provodi se na razini portfelja a ne pojedinačnog ugovora o kreditu/depozitu. Ako je kamatna stopa ugovorena dvočlano usklada se provodi na ugovornom parametru. Unatoč promjeni vrijednosti parametara Banka može odlučiti i da ne provodi promjenu portfeljno promjenjivih kamatnih stopa ukoliko ocijeni da će time dovesti do promjene položaja Banke u odnosu na konkurenciju.

- **Fiksna kamatna stopa** se ne mijenja u ugovorenom razdoblju.

Banka može ugovoriti slijedeće **parametre** za promjenu kamatnih stopa:

- Referentne kamatne stope (**RKS**) – su tržišne kamatne stope po kojima banke međusobno posuđuju neosigurana sredstva na određeni rok (najkraći rok je prekonoćni a najduži je 12-mjesečni). Zibor je referentna kamatna stopa za kredite/depozite u kunama bez valutne klauzule, Euribor za kredite/depozite u euru ili u kunama s valutnom klauzulom na euro, te Libor za kredite/depozite u ostalim valutama ili u kunama s valutnom klauzulom na odnosnu valutu. Ukoliko određena valuta nije u sastavu Libora, koristi se referentna kamatna stopa domicilnog tržišta za određenu valutu. Dnevno ažuriranje referentnih kamatnih stopa Banka objavljuje u dokumentu «*Dnevno financijsko izvješće*» dostupno na internetskoj stranici Banke <http://www.rba.hr>.
- Trezorski zapisi (**TZRH**) – su kratkoročne dužničke vrijednosnice Ministarstva financija Republike Hrvatske. Izdaju se po jedinstvenoj prodajnoj cijeni koja se ostvari na aukciji. Trezorski zapisi mogu se izdavati u kunama, eurima te u kunama uz valutnu klauzulu u euru. Trezorski zapisi se izdaju s rokom dospijeaća od 91, 182 i 364 i 728 dana. Parametar je jedinstvena kamatna stopa na trezorske zapise Ministarstva financija Republike Hrvatske sa posljednje održane aukcije za određenu valutu i rok do dospijeaća.
- Bazna kamatna stopa (**BKS**) - je postotni izraz godišnje kamatne stope koji se sastoji od zbroja najviše tri pokazatelja čije vrijednosti ovise o tržišnim kretanjima. To su referentna kamatna stopa, premija rizika tržišta i cijena regulacije (tržišno zavisni dio) koji zbirno formiraju BKS. Valuta, obračunsko razdoblje i rok do dospijeaća određuju vrstu BKS. Kod ugovora u kunama bez valutne klauzule u izračun BKS se ne uključuje premija rizika tržišta (CDS). BKS se može izračunati za jednaki broj razdoblja kao i ugrađena tržišna kamatna stopa (RKS), a kod proizvoda u valuti se dodatno može iskazati i prema prosječnom roku do dospijeaća.
- Eskontna stopa (**ES**) - Hrvatska narodna banka je obvezna 1. siječnja i 1. srpnja svake godine objaviti eskontnu stopu. Eskontna stopa određuje najvišu stopu zatezne kamate. Na osnovu odredbi Zakona o obveznim odnosima eskontna stopa HNB-a posredno određuje i najvišu dozvoljenu efektivnu kamatnu stopu koju Banka može ugovoriti u poslovanju s klijentima.
- Nacionalna referentna stopa (**NRS**) - je prosječni trošak financiranja bankarskog sektora, odnosno prosječna kamata koju bankovni sektor plaća kako bi pribavio sredstva potrebna za kreditno poslovanje. Objavljuje je Hrvatska udruga banaka na osnovu podataka o plaćenim kamatama na primljena sredstva bankovnog sektora u proteklom razdoblju koje prethodno objavi HNB. Izračunava se za razdoblja od 3, od 6 i od 12 mjeseci, na 3 načina: za depozite fizičkih osoba (izračunava se za valute HRK i EUR), za depozite fizičkih osoba i nefinancijskog sektora (izračunava se za valute HRK i EUR), za sve glavne izvore sredstava od svih fizičkih i pravnih osoba, uključujući i one iz financijskog sektora (izračunava se za valute HRK, EUR, CHF i USD).

Detaljno obrazloženje parametara nalazi se u *Prilogu 1. Pravilnika o obračunu kamata i naknada*.

Promjenjive kamatne stope u poslovanju s građanima

Kreditni:

- Kod **kredita s anuitetnim načinom otplate, obročnom otplatom, te jednokratnom otplatom s mjesečnim plaćanjem** kamatne stope mogu biti individualno ili portfeljno promjenjive. Obračunski period počinje od 1. u mjesecu, a visina parametra za promjenu kamatne stope utvrđuje se 2 radna dana prije kraja 2. mjeseca prije obračunskog perioda (npr. za obračunski period koji počinje od 1. svibnja visina odabranog parametra se utvrđuje 2 radna dana prije kraja ožujka). Visina parametra utvrđuje se na osnovu posljednjeg objavljenog podatka o određenom parametru na dan utvrđivanja visine parametra (npr. vrijednosti za NRS objavljuju se 16-og dana u drugom mjesecu svakog tromjesečja, pa će se visina parametra na dan utvrđivanja parametra utvrditi na temelju posljednje objave).

- Kod **revolving kredita po kreditnim karticama i prekoračenja po transakcijskim računima** (iskorišteni limit) kamatne stope su portfeljno promjenjive. Visina parametra se utvrđuje prema eskontnoj stopi HNB-a uvećanoj za 5 postotnih poena, sukladno odredbi Zakona o obveznim odnosima (dalje: ZOO) koje se primjenjuju na ugovorni odnos između Banke i klijenta – fizičke osobe. HNB objavljuje promjene eskontne stope u Narodnim novinama dva puta godišnje, a Banka na osnovu promijenjene eskontne stope donosi Odluku o promjeni kamatne stope koja se primjenjuje počevši od slijedećeg obračunskog perioda.. Visina parametra može se promijeniti ako se promjeni eskontna stopa HNB-a i to za isti postotni iznos. Ako se promijene naprijed navedene odredbe ZOO-a o propisanom postotku uvećanja eskontne stope, za isti postotni iznos može se promijeniti i visina parametra. U slučaju da se za vrijeme trajanja ugovornog odnosa izmjene odredbe ZOO, na način da bilo koji od parametara na temelju kojih se utvrđuje kamatna stopa ugovornih kamata bude izmijenjen ili ukinut, Banka će utvrditi novu kamatnu stopu sukladno promijenjenom parametru i o novom načinu utvrđivanja promjenjive kamatne stope obavijestiti klijenta na ugovoreni način.

Depoziti

- Kod **oročenih depozita** Banka ugovora fiksne kamatne stope (na rok do 3 godine). Na oročene depozite ugovorene prije 01.09.2013, uz promjenjivu kamatnu stopu s prolongatom, prilikom prolongata primjenjuje se fiksna kamatna stopa važeća na dan prolongata za ugovoreno razdoblje ovisno o valuti i iznosu oročenja.
- Kod **a'vista štednih računa i stanja sredstava po računima za plaćanje** kamatne stope su portfeljno promjenjive. Banka ih može izmijeniti uz najavu na svojoj web stranici sukladno zakonskim odredbama.
- Kod garantnih depozita se ne primjenjuju navedene odredbe.
- Kod nenamjenski oročenih štednih uloga fizičkih osoba ugovorenih s fiksnom kamatnom stopom i automatskom obnovom roka oročenja, fiksna kamatna stopa se definira na početku svake obnove oročenja. S istekom oročenja završava se ugovoreno obračunsko razdoblje a automatska obnova oročenja je novo obračunsko razdoblje. Kod obnavljanja (automatskog produživanja) ugovora, primjenjuje se kamatna stopa iz ponude Banke za nove ugovore prema Odluci o kamatnim stopama.

Rizik promjene kamatne stope

Ugovor s promjenjivom kamatnom stopom izlaže klijenta riziku promjene kamatnih stopa. Vjerojatnost promjene je to veća što je duže ugovoreno razdoblje. Rizik promjene visine ugovorenih kamatnih stopa nastaje zbog promjenjivih parametara u formiranju kamatnih stopa.

Referentna kamatna stopa je parametar koji se ostvaruje na odnosnom tržištu novca za određenu valutu za određeno razdoblje. Kao posljedica promijene tržišnih kretanja može doći do promjena odnosa ponude i potražnje za novcem na odnosnom financijskom tržištu. Na ponudu i potražnju za novcem mogu utjecati promjene u monetarnoj i fiskalnoj politici, promjene u razini likvidnosti sudionika na financijskom tržištu i njihova očekivanja, percepcije rizika investitora, ali i poremećaji na svjetskom ili regionalnom financijskom tržištu. Promjena referentne tržišne kamatne stope rezultat je promjena odnosa tržišne ponude i potražnje za novcem referentnog tržišta kao i promjena očekivanja. Promjene referentne kamatne stope na vanjskim tržištima (Euribor, Libor...) neovisne su od mjera HNB-a koji može posredno utjecati samo na referentnu kamatnu stopu na domaćem tržištu novca (Zibor).

Odluke o visini eskontne kamatne stope donosi HNB, ali rizik promjene kamatnih stopa koje su ovisne o parametru eskontne stope nalazimo u mogućnosti promjene propisa o ograničenju najviše kamatne stope.

Prodajna cijena trezorskih zapisa ovisi o odnosima ponude i potražnje za instrumentima kratkoročnog duga središnje države. Na cijenu posredno mogu utjecati odluke Ministarstva financija kao i mjere HNB-a.

Bazna kamatna stopa u domaćoj valuti je zbirni iskaz dva parametra, pri čemu je cijena regulacije neposredno ovisna o mjerama HNB-a dok je referentna tržišna kamatna stopa (Zibor) rezultat tržišnih

kretanja s posrednim utjecajem HNB-a. Baza kamatna stopa u stranim valutama je zbirni iskaz tri parametra. Referentne kamatne stope nisu ovisne o HNB-u, kao ni premije rizika tržišta, te HNB može upravljati samo sa cijenom regulacije. Stoga je rizik promjene BKS za strane valute u principu neovisan o odlukama domaćih nositelja monetarne i ekonomske politike.

Prosječan trošak financiranja bankarskog sektora ovisi o potražnji za domaćim izvorima financiranja u odnosu na cijenu alternativnih izvora financiranja. Zbog visokog stupnja euroizacije domaćeg financijskog sustava HNB ima sužene mogućnosti upravljanja rizikom kamatnih stopa za strane valute.

Obzirom na brojnost prisutnih čimbenika koji utječu na promjenu ponude i potražnje na financijskim tržištima te svjesni činjenice da uvijek postoji potencijalni rizik nastanka novih okolnosti koje mogu utjecati na promjenu odnosa tržišne ponude i potražnje klijentima se preporuča dodatno informiranje o rizicima promjene kamatne stope.

Obračun naknada i stvarnih troškova u poslovanju s fizičkim osobama (građani)

Po načinu obračuna naknade dijelimo na jednokratne za izvršenu uslugu i periodične (polumjesečne, mjesečne, kvartalne ili godišnje) za kontinuirano pružanje usluga.

Visina naknade po nerizičnim vrstama usluge iskazuje se u apsolutnom iznosu ili u postotku od iznosa vrijednosti usluge, izražena u kunama odnosno u valuti (plaćanja po naknadama izraženim u valuti obavljaju se u kunsjoj protuvrijednosti).

Visina naknade po rizičnim transakcijama u pravilu se iskazuje u postotku od iznosa vrijednosti usluge i obračunava se trajno dok god traje izloženost Banke riziku. Uz utrošak resursa za izvršenje usluge i premije na kapital, naknada za rizične transakcije sadrži i premiju za rizik korisnika rizičnog proizvoda. Kod rizičnih proizvoda Banka u apsolutnom iznosu obračunava ugovorne kazne.

Banka za rizične i za nerizične transakcije može odrediti minimalan i maksimalan iznos naknade.

Cijena usluga uvećava se za PDV i/ili druge namete ukoliko su propisani.

Banka obračunava klijentu i stvarne troškove vanjskih davatelja usluga neophodnih za izvršenje tražene usluge klijentu koji se ovisno o vrsti naknade mogu obračunavati za svaku uslugu zasebno, kao što su troškovi inozemnih davatelja usluga prilikom provođenja transakcija u međunarodnom platnom prometu po nalogu klijenta. Troškovi vanjskih usluga se u pravilu uključuju u visinu naknade za uslugu Banke jer se takve troškove u masovnim transakcijama i s njima povezanim uslugama ne može direktno vezati uz svako izvršenje usluge i obračunati na ekonomičan način. Zbog toga se takvi troškovi planski raspoređuju na predvidivu količinu usluga i na taj način se formira visina naknade za usluge.

Datum primjene: 01.09.2013. godine

Prilog: Objava baznih kamatnih stopa

Bazna kamatna stopa kod portfeljno promjenjive kamatne stope vezana je uz 3-mjesečnu tržišnu kamatnu stopu, a izračunava se u tromjesečnim prosjecima. Banka uspoređuje BKS u kalendarskom tromjesečju, u odnosu na prethodno tromjesečje. Usklađivanje ugovorenih kamatnih stopa može se provesti ako se ostvari promjena BKS u odnosu na prethodno tromjesečje.

Kretanje bazne kamatne stope na kraju 2. tromjesečja 2013. godine u odnosu 1. tr. 2013.:

KREDITI - portfeljno promjenjiva KS (3M)

Tromjesečne razlike BKS%

period	2Q 2013	-	1Q 2013		
orig. rok dospijeća	do 2 G	>2<5 G	>5<8 G	>8<14 G	>14 G

t \ d	1 y	2 y	3 y	5 y	10 y
hr 3m	-0.05	-0.05	-0.05	-0.05	-0.05
eu 3m	0.32	0.25	0.27	0.30	0.31
us 3m	0.30	0.24	0.26	0.28	0.29
sf 3m	0.32	0.25	0.28	0.30	0.31

